

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 120.298 van 10 juni 2003
in de zaak A. 55.978/XII-723.**

In zake : de VLAAMSE RADIO- EN TELEVISIEOMROEP,
naamloze vennootschap van publiek recht
die woonplaats kiest bij
advocaat D. Lindemans,
kantoor houdende te Brussel,
Keizerslaan 3

tegen :

het BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST.

D E R A A D V A N S T A T E, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de Nederlandse Radio- en Televisieuitzendingen in België, omroep van de Vlaamse Gemeenschap (BRTN), thans de Vlaamse Radio- en Televisieomroep (VRT), op 27 januari 1994 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van artikel 9, eerste lid, van het besluit van 23 november 1993 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de openbare onderzoeken en de speciale regelen van openbaarmaking inzake stedenbouw en leefmilieu;

Gelet op het arrest nr. 62.599 van 16 oktober 1996 waarbij aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag wordt gesteld;

Gezien het arrest nr. 73/97 van het Arbitragehof van 25 november 1997;

Gezien het aanvullend verslag opgemaakt door adjunct-auditeur L. Vermeire;

Gelet op de beschikking van 12 februari 1998 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 21 maart 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 3 juni 2003;

Gehoord het verslag van staatsraad G. van Haegendoren;

Gehoord de opmerkingen van advocaat D. Lindemans, die verschijnt voor de verzoekende partij, en van advocaat F. Vlassembrouck, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van auditeur L. Vermeire;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat het bestreden artikel 9, eerste lid, van het besluit van 23 november 1993 als volgt luidt :

“Art. 9. Het in de artikelen 18, 28, 39, 42, 52, 56, 58ter en 165 van de organieke ordonnantie bedoelde openbaar onderzoek wordt, naar gelang het geval, door de Regering of door de gemeente aangekondigd, door een mededeling op radio en televisie van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap (B.R.T.N.) en van de Radio-Télévision Belge de la Communauté française (R.T.B.F.), en dit als volgt :

1° ten minste vier aankondigingen wanneer het een ontwerp van gewestelijk ontwikkelingsplan of van gewestelijk bestemmingsplan of van gewestelijke stedenbouwkundige verordening betreft;

2° ten minste twee aankondigingen wanneer het een basisdossier en een ontwerp van gemeentelijk ontwikkelingsplan betreft;

3° ten minste één aankondiging wanneer het een basisdossier en een ontwerp van bijzonder bestemmingsplan betreft.

Bovendien [...]”;

Overwegende dat de “organieke ordonnantie” waarnaar in de geciteerde tekst verwezen wordt, blijkens artikel 1 van het bestreden besluit de ordonnantie van 29 augustus 1991 van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest houdende organisatie van de planning en de stedenbouw is (hierna ook: de ordonnantie); dat de artikelen van die ordonnantie waarnaar in de geciteerde tekst verwezen wordt, artikelen zijn waarin telkens wordt bepaald dat het erin voorgeschreven openbaar onderzoek wordt aangekondigd “door een mededeling op radio en televisie volgens de door de Regering bepaalde nadere regels”;

Overwegende dat in haar eerste annulatiemiddel de verzoekende partij in hoofddorde het volgende aanvoert :

“Eerste middel, genomen uit de schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, waaronder de artikelen 59bis en 107quater van de Grondwet, artikel 4 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der Instellingen en artikel 4 van de Bijzondere Wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, evenals van artikel 5 van het decreet van 27 maart 1991 houdende het statuut van de BRTN,

doordat het bestreden besluit genomen werd op basis van een ordonnantie die, zo zij de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest al niet machtigt om de inhoud van radio- en televisieprogramma's te bepalen, minstens geen beperkingen inhoudt op het recht van de Regering om de aankondiging van het openbaar onderzoek op radio en televisie nader te bepalen,

terwijl met een dergelijke ordonnantie geen aangelegenheden inzake radio en televisie, maar slechts gewestelijke aangelegenheden, bedoeld in art. 107quater kunnen worden geregeld, zodat die ordonnantie geen grondwetsconforme rechtsgrond kan geven aan de bestreden bepaling,

en terwijl de bevoegde decreetgever aan de verzoeker een programmatorische vrijheid heeft gewaarborgd door te bepalen dat het de instelling zelf is die haar programma-aanbod bepaalt.”;

Overwegende dat artikel 9, eerste lid, 2° en 3°, de aankondigingen regelen van het openbaar onderzoek bedoeld in de artikelen 39, 42, 52, 56 en 58ter, van de voormelde ordonnantie (de plannen op gemeentelijk vlak en de gemeentelijke stedenbouwkundige verordeningen); dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 73/97 van 25 november 1997 voor recht heeft geoordeeld dat die ordonnantiebepalingen “de regels [schenden] die de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten bepalen in zoverre ze voorschrijven dat het in die bepalingen bedoelde openbaar onderzoek wordt aangekondigd door een mededeling op radio en televisie volgens de door de Regering bepaalde nadere regels”; dat de verzoekende partij derhalve in het eerste middel zoals blijkt uit het arrest van het Arbitragehof terecht aanvoert dat artikel 9, eerste lid, 2° en 3°, van het bestreden besluit is vastgesteld op grond van een rechtsgrond die de bevoegdheidsverdelende regels miskent; dat hieruit volgt dat het middel gegrond is wat betreft dit artikel 9, eerste lid, 2° en 3°; dat overigens de mogelijkheid tot bekendmaking op radio en televisie na het arrest nr. 73/97 bij de ordonnantie van 18 juli 2002 uit de opgesomde ordonnantiebepalingen is geschrapt;

Overwegende dat artikel 9, eerste lid, 1°, de aankondigingen regelt van het openbaar onderzoek bedoeld in de artikelen 18, 28 en 165, van de voormelde ordonnantie (de gewestelijke plannen en de gewestelijke stedenbouwkundige

verordeningen); dat het Arbitragehof in zijn arrest nr. 73/97 voor recht heeft geoordeeld :

“Geïnterpreteerd op de in B.3.4 gepreciseerde wijze, schenden de artikelen 18, 28 en 165 van de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw niet de regels die de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten bepalen”;

Overwegende dat de in punt B.3.4. van het arrest bedoelde precisering luidt als volgt :

“B.3.4. Met betrekking tot het marginale karakter van de weerslag op de gemeenschapsbevoegdheid, moet worden opgemerkt dat de aan het Hof ter toetsing voorgelegde bepalingen zich beperken tot een machtiging aan de gewestregering om de nadere regels van de aankondiging op radio en televisie vast te stellen, zodat de wijze waarop de uitvoerende macht van haar bevoegdheid gebruik maakt doorslaggevend zal zijn.

In overeenstemming met de bevoegdheidverdelende regels moeten de betwiste bepalingen zo worden geïnterpreteerd dat ze de uitvoerende macht niet toestaan de bevoegdheidverdelende regels te schenden en dus een regeling uit te vaardigen die een meer dan marginale weerslag op de gemeenschapsbevoegdheid heeft.

Aldus moet de gewestregering bij de inwerkingstelling van die machtiging rekening houden met het feit dat de programmatie tot de enkele bevoegdheid van de gemeenschappen, of van de instellingen die ervan afhangen, behoort en dat hun geen zendfrequentie kan worden opgelegd waarbij hun bevoegdheid inzake programmatie op ernstige wijze zou worden geraakt.

De controle op de wijze waarop de uitvoerende macht van haar bevoegdheid gebruik maakt komt evenwel niet aan het Hof toe”;

Overwegende dat uit het dictum van het arrest van het Arbitragehof, gelezen in samenhang met de overgeschreven precisering en interpretatie, volgt dat de gegrondheid van het middel staat of valt met de vraag of de regering “bij de inwerkingstelling van die machtiging” welke de ordonnantiegever haar bij de artikelen 18, 28 en 165 van de voormelde ordonnantie heeft verleend, een regeling heeft uitgevaardigd die, in strijd met artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), een “meer dan marginale weerslag” heeft op de bevoegdheid van, te dezen, de Vlaamse Gemeenschap, om de aangelegenheid te regelen van de radio-omroep en de televisie zoals bedoeld in artikel 4, 6°, BWHI; dat het aan de Raad van State toekomt op die vraag een antwoord te geven;

Overwegende dat met die vraag samenhangt, het door de verzoekende partij in het eerste middel “subsidiair” aangevoerde betoog, waarin zij

de reeds aangevoerde bevoegdheidsverdelende regels en daarenboven de artikelen 18, 28 en 165 van de voormelde ordonnantie geschonden noemt doordat de bestreden bepaling buiten elke noodzaak, voortvloeiend uit de door de ordonnantie opgedragen uitvoeringstaak, een zeer ruime aankondigingsverplichting oplegt die wezenlijk ingrijpt op de inhoud van de programma's van radio en televisie, terwijl de ordonnantie geenszins verplicht tot een dergelijke verregaande overheids-bemoeiing bij het bepalen van de inhoud van de radio- en televisieomroep-programma's;

Overwegende dat de verwerende partij over de weerslag op de gemeenschapsbevoegdheid in de memorie van antwoord stelt dat de regering op basis van de haar verleende machtiging “alleen maar maatregelen [kon] treffen waarvan de weerslag op de programmatie van de BRTN steeds marginaal bleef”;

Overwegende dat de verzoekende partij aan de Raad meedeelt dat sedert de uitspraak van het Arbitragehof nooit meer dan vier aankondigingen werden aangevraagd en dat zij met die situatie “perfect [kan] leven”; dat zij preciseert : “de impact van deze regeling op de programmatie is ook miniem”; dat zij wat artikel 9, eerste lid, 1°, van het bestreden besluit betreft, enkel nog aandringt op de vernietiging van de woorden “ten minste”; dat dit als een afstand van het beroep voor het overige wordt begrepen; dat verder het onderzoek van de middelen tot de woorden “ten minste” wordt beperkt;

Overwegende dat de ordonnantie aan de regering rechtsgrondslag verleent om door nadere regels te bepalen hoe een openbaar onderzoek wordt aangekondigd door middel van “een mededeling op radio en televisie”; dat de bestreden regeling begrepen moet worden het aantal aankondigingen van die mededeling vast te leggen, namelijk “ten minste vier”; dat voor de uitzendmodaliteiten van die mededeling geen andere beperkingen aan de verzoekende partij worden opgelegd, inzonderheid niet wat betreft de programmatie of de duur van de uitzending ervan, noch wat betreft de vormgeving van de mededeling zelf of van de er aan voorafgaande of op volgende aankondigingen; dat ook de vergoeding voor aanmaak en uitzending ongeregeld blijft; dat dit alles bijgevolg geacht moet worden beheerst te blijven overeenkomstig de door de bevoegde Gemeenschap uitgevaardigde regelgeving, gelet op de strikte interpretatie die eigen is aan iedere toepassing van artikel 10 BWHI; dat de Raad van State niettemin vaststelt dat “ten minste vier aankondigingen” een hoger aantal dan vier aankondigingen niet uitsluit, en zelfs onbeperkt laat; dat dit een onvoorzienbaar karakter geeft aan de op de VRT

rustende verplichtingen; dat een dergelijke delegatie, om de VRT tot een onbepaald gebleven aantal aankondigingen te verplichten -volgens de verwerende partij eenzijdig te beslissen door het bevoegde lid van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering- noodzakelijk tot gevolg heeft dat niet kan worden aangetoond dat de regering bij de inwerkingstelling van de machtiging welke de ordonnantiegever haar bij de artikelen 18, 28 en 165 van voormelde ordonnantie heeft verleend, een regeling heeft uitgevaardigd waarvan de weerslag op de gemeenschapsbevoegdheid slechts marginaal is; dat dit volstaat om tot de vernietiging van de woorden “ten minste” te besluiten,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd worden :

- de woorden “ten minste” in artikel 9, eerste lid, 1°, van het besluit van 23 november 1993 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de openbare onderzoeken en de speciale regelen van openbaarmaking inzake stedenbouw en leefmilieu,
- artikel 9, eerste lid, 2° en 3°, van hetzelfde besluit.

Artikel 2.

De afstand van het beroep voor het overige wordt vastgesteld.

Artikel 3.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het ten dele vernietigde besluit.

Artikel 4.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op tien juni 2003, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST, J. LUST, G. VAN HAEGENDOREN,	kamervoorzitter, staatsraad, staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

D. VERBIEST.